

Z A K O N

O REGULISANJU ODNOSA REPUBLIKE SRBIJE I DUŽNIKA - KORISNIKA JAVNIH SREDSTAVA, ZA PREUZETE OBAVEZE PO INOSTRANIM KREDITIMA, ODNOSNO ZAJMOVIMA

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se odnosi Republike Srbije i dužnika - pravnih lica, odnosno njihovih pravnih sledbenika koji su korisnici javnih sredstava, po osnovu preuzetih inostranih kredita, odnosno zajmova.

Dužnici iz stava 1. ovog člana stupili su u obavezu prema Republici Srbiji po osnovu korišćenih kredita, odnosno zajmova Međunarodne banke za obnovu i razvoj, iz sredstava Pariskog i Londonskog kluba, Evropske investicione banke, Banke za razvoj Saveta Evrope i drugih inostranih poverilaca, a prema kojima je obavezu preuzela Republika Srbija.

Član 2.

Dužnici - pravna lica, odnosno njihovi pravni sledbenici iz člana 1. ovog zakona sa sedištem na teritoriji Republike Srbije, oslobađaju se obaveza prema Republici Srbiji po osnovu kredita, odnosno zajmova iz člana 1. ovog zakona, sa stanjem na dan 31. maj 2011. godine, i to:

- 1) Akcionarsko društvo „Železnice Srbije” Beograd, u ukupnom iznosu od 181.802.993,49 evra i 15.146.505,81 američkih dolara;
- 2) Javno preduzeće „Putevi Srbije” Beograd, u ukupnom iznosu od 43.337.755,36 američkih dolara i 464.844.094,23 evra;
- 3) Klinički centar Srbije, u ukupnom iznosu od 3.173.106,19 evra;
- 4) Kliničko bolnički-centar „Zemun”, u ukupnom iznosu od 1.902.789,79 evra;
- 5) Savezna javna ustanova Radio - Jugoslavija, u ukupnom iznosu od 3.130.191,85 evra i 627.341,10 švajcarskih franaka;
- 6) Fond za razvoj Republike Srbije, u ukupnom iznosu od 320.943,28 američkih dolara;
- 7) Univerzitet u Novom Sadu - Građevinski fakultet Subotica, u ukupnom iznosu od 235.243,06 američkih dolara.

Član 3.

Oslobađanje od obaveza iz člana 2. ovog zakona odnosi se i na kamate koje je Republika Srbija platila ili će platiti inostranim poveriocima, kao i na ostale troškove zajma.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tač. 6. i 17. Ustava Republike Srbije, kojom je utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, pravni položaj privrednih subjekata, monetarni i bankarski sistem, kao i druge odnose od interesa za Republiku Srbiju, u skladu sa Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U prethodnom periodu Republika Srbija je na osnovu zakona i međudržavnih sporazuma regulisala i preuzela obavezu plaćanja određenih dugova koje su banke i privredni subjekti imali prema inokreditorima, a koji su nastali pre uvođenja sankcija UN. Na taj način su dužnici i garanti - banke i privredni subjekti umesto prema inopoveriocima stupili u obavezu prema Republici Srbiji.

Zakonom o regulisanju odnosa Republike Srbije i banaka u stečaju po osnovu preuzetih inostranih kredita, odnosno zajmova („Službeni glasnik RS”, broj 45/05) regulisani su odnosi Republike Srbije i banaka u stečaju, odnosno likvidaciji sa teritorije Republike Srbije po osnovu preuzetih inostranih kredita, odnosno zajmova po kojima su ove banke dužnici ili garanti. Ovim zakonom banke u stečaju, odnosno likvidaciji su oslobođene obaveza prema Republici Srbiji, a istovremeno je Republika Srbija preuzela potraživanja koja su pomenute banke imale prema privrednim subjektima - krajnjim korisnicima tih kredita.

Takođe, odredbama Zakona o Agenciji za osiguranje depozita definisano je da Agencija, u skladu sa aktom Vlade na predlog Narodne banke Srbije, može kod banaka preuzeti, kupiti ili na drugi način steći lošu aktivu i upravljati lošom aktivom i prodati tu aktivu. Agencija postupa u ime i za račun Republike Srbije, a konkretan delokrug njenih aktivnosti zavisi od delegiranih nadležnosti od strane Republike Srbije. U skladu sa tim, Agencija je, na osnovu akta Vlade, u ime i za račun Republike Srbije, vršila kupovinu svih u celosti rezervisanih bilansnih potraživanja banaka kod kojih je pokrenut postupak prodaje akcija u državnom vlasništvu i preuzimala u celosti rezervisana potraživanja kod pojedinih banaka u većinskom državnom vlasništvu radi lakšeg sprovođenja Strategije upravljanja akcijama banaka u vlasništvu Republike Srbije. Potraživanja se odnose na dužnike koji su u statusu: javnog preduzeća, drugog preduzeća u kojem država, odnosno javna preduzeća i javne ustanove imaju vlasništvo, kao i društvenog preduzeća i društva kapitala sa državnim i društvenim kapitalom u privatizaciji, odnosno u restruktuiranju u postupku privatizacije. Zaključak je donet u cilju ubrzanja i olakšanja procesa prodaje akcija banaka u većinskom državnom vlasništvu, a predmet kupovine predstavljaju obaveze preduzeća od posebnog državnog značaja (u postupku tenderske prodaje, restrukturiranja i sl.), odnosno preduzeća čiji je vlasnik Republika Srbija ili/i čiji status zavisi od odluka koje donosi Vlada.

Uspostavljanje direktnih dužničko - poverilačkih odnosa po osnovu korišćenih inokredita država kao poverilac je u mnogo povoljnijem položaju, jer joj se obezbeđuje kompletan prihod od naplate ovih potraživanja, kao i kontrola postupka i načina regulisanja tih potraživanja. Shodno tome, Republika Srbija direktno procenjuje svoj interes i određuje način i model regulisanja odnosa sa svakim privrednim subjektom posebno zavisno od značaja tog privrednog subjekta, vlasničkog odnosa i njegovog statusa u odnosu na korišćenje sredstava iz budžeta.

Ovim zakonom se predlaže da se dužnici - pravna lica, odnosno njihovi pravni sledbenici, koji su korisnici javnih sredstava u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem, oslobađaju obaveza po osnovu korišćenih inokredita i zajmova.

Imajući u vidu da se radi o preduzećima čije je funkcionisanje od javnog značaja i bitno za celokupan sistem, Republika Srbija pored izdvajanja značajnih sredstava iz budžeta, garantuje i za nova zaduženja tih preduzeća u zemlji i inostranstvu.

Takođe, treba naglasiti da se radi o javnim preduzećima koja svojim poslovanjem ne obezbeđuju višak sredstava koji bi mogli usmeriti za vraćanje dugova Republici Srbiji po osnovama navedenim u ovom zakonu.

Republika Srbija već duži period servisira navedene obaveze ovih preduzeća prema međunarodnim finansijskim institucijama, s obzirom na to da oni svojim poslovanjem ne mogu obezbediti višak sredstva za servisiranje tih obaveza prema Republici Srbiji. Imajući u vidu da se za njih, kao korisnike javnih sredstava koji su uključeni u konsolidovani račun trezora, izdvajaju potrebna sredstva i daju garancije za nova zaduženja, predlaže se da se ovi pravni subjekti oslobode obaveza prema Republici Srbiji kako je navedeno u tekstu ovog zakona.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. ovog zakona definišu se dužnici sa kojim Republika Srbija reguliše dužničko poverilački odnos, kao i osnov po kojem je taj odnos nastao.

Članom 2. ovog zakona navedena je teritorijalna pripadnost, nazivi dužnika i visina potraživanja za koja se ta preduzeća oslobađaju obaveza prema Republici Srbiji.

Članom 3. ovog zakona predviđa se da se dužnici - pravna lica, odnosno njihovi pravni sledbenici oslobađaju od obaveza koje se odnose i na kamate koje je Republika Srbija platila ili će platiti inopoveriocima, kao i na ostale troškove zajma.

Članom 4. ovog zakona određuje se dan stupanja na snagu ovog zakona.

IV. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

- Određenje problema koje Predlog zakona treba da reši

Ovim zakonom Republika Srbija reguliše međusobne dužničko poverilačke odnose sa indirektnim korisnicima budžetskih sredstava tako što ih oslobađa obaveza po osnovu inokredita korišćenih u periodu pre uvođenja sankcija UN koji su evidentirani u njihovom bilansu, a koje kredite navedeni privredni subjekti ne mogu servisirati iz tekućih prihoda.

- Ciljevi koji se postižu njegovim donošenjem

Osnovni cilj ovog zakona jeste oslobađanje od obaveza servisiranja duga za preduzeća čije poslovanje ima javni značaj i bitan je za celokupan sistem, a radi nesmetanog funkcionisanja Republika Srbija izdvaja za njih sredstva iz budžeta i izdaje garancije za nova zaduženja (indirektni budžetski korisnici). Takođe, zakonom se reguliše unutrašnji dug po osnovu obaveza koje je Republika Srbija preuzela prema inopoveriocima, a koje navedeni dužnici ne servisiraju. Pored toga, ovim zakonom se omogućava tzv. čišćenje bilansa navedenih pravnih lica.

- Koje su druge mogućnosti za rešavanje problema?

S obzirom na to da se radi o indirektnim budžetskim korisnicima, odnosno preduzećima koja imaju probleme u obezbeđivanju prihoda za nesmetano

funkcionisanje, naplata ovih potraživanja bi ih dovela u nezavidnu finansijsku situaciju. Druge mogućnosti nisu razmatrane.

- Zašto je donošenje akta najbolje za rešavanje problema?

Predloženim zakonom se regulišu unutrašnji dužničko poverilački odnosi i relaksiraju javna preduzeća kao i drugi indirektni budžetski korisnici.

- Na koga će i kako najverovatnije uticati rešenja u predloženom zakonu?

Zakon će imati pozitivan uticaj na poslovanje preduzeća koja su istovremeno i korisnici budžetskih sredstava, sa jedne strane, i imaju obavezu izdvajanja i obezbeđenja sredstava za servisiranje navedenog duga prema Republici Srbiji, sa druge strane.

- Koji su troškovi koje će primena zakona izazvati građanima i privredi, posebno malim i srednjim preduzećima?

Ne očekuje se da primena ovog akta izazove dodatne troškove ni građanima ni privredi.

- Da li donošenje zakona stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju?

Predloženi zakon se odnosi na postojeće indirektne budžetske korisnike i ne stimuliše pojavu novih privrednih subjekata.

- Da li su zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove o Predlogu zakona?

Pri izradi Predloga zakona tražene su i uzete u obzir inicijative navedenih javnih preduzeća i pravnih lica koje su upućivane kao pojedinačni predlozi.

- Koje će mere tokom primene akta biti preduzete da bi se ostvarili razlozi donošenja akta?

Nakon usvajanja zakona sprovedeće se određene računovodstvene promene u bilansima poverioca i navedenih dužnika.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.